

Návrh na úhradu výdavkov počas vyhlásenej mimoriadnej situácie v súvislosti s hromadným prílevom cudzincov na územie Slovenskej republiky

Predkladaný návrh rieši úhradu výdavkov za vykonávanú podporu pri vytvorení personálnych a materiálnych kapacít na zabezpečenie základných ľudských potrieb pre ukrajinské matky s deťmi z hraničných priechodov počas mimoriadnej situácie vyhlásenej uznesením vlády Slovenskej republiky č. 142 z 26. februára 2022 v súvislosti s hromadným prílevom cudzincov na územie Slovenskej republiky spôsobeným ozbrojeným konfliktom na území Ukrajiny.

V súvislosti s ozbrojeným konfliktom na Ukrajine, ktorý spôsobil hromadný prílev cudzincov na územie Slovenskej republiky, je v súčasnosti vyhlásené na území Slovenskej republiky poskytovanie dočasného útočiska, a to na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 185 zo 16. marca 2022 v znení uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 102 z 21. februára 2024 a uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 93 z 26. februára 2025.

Poskytovanie dočasného útočiska podľa vyššie uvedeného uznesenia vlády Slovenskej republiky bolo vyhlásené v súlade s vykonávacím rozhodnutím Rady (EÚ) 2022/382 zo 4. marca 2022, ktorým sa konštatuje skutočnosť, že došlo k hromadnému prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny podľa článku 5 smernice Rady 2001/55/ES z 20. júla 2001 o minimálnych štandardoch na poskytovanie dočasnej ochrany v prípade hromadného prílevu vysídlených osôb a o opatreniach na podporu rovnováhy úsilia medzi členskými štátmi pri prijímaní takýchto osôb a znášaní z toho vyplývajúcich dôsledkov (ďalej len „smernica 2001/55/ES“), a zavedla sa dočasná ochrana. Vykonávacím rozhodnutím Rady (EÚ) 2023/2409 z 19. októbra 2023 sa predĺžila dočasná ochrana do 4. marca 2025 a vykonávacím rozhodnutím Rady (EÚ) 2024/1836 z 25. júna 2024, ktorým sa predlžuje dočasná ochrana zavedená vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2022/382, dochádza k predĺženiu poskytovania dočasnej ochrany do 4. marca 2026.

Podľa vyššie uvedených právnych aktov, ktoré boli toho času v platnosti, dochádzalo napríklad aj k zabezpečeniu základných ľudských potrieb pre dotknuté osoby v humanitnom centre v Gabčíkove, kde boli ubytované. V tejto súvislosti vznikla Slovenskej republike povinnosť im zabezpečovať lekársku starostlivosť v rozsahu smernice 2001/55/ES. Dňa 2. marca 2022 boli do účelového zariadenia Slovenskej technickej univerzity v Gabčíkove umiestnené ukrajinské matky s deťmi z hraničných priechodov, pričom bolo potrebné ihneď reagovať na požiadavky na vytvorenie personálnych a materiálnych kapacít na zabezpečenie základných ľudských potrieb pre nadmerný počet osôb. Na základe požiadavky Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky sa občianske združenie FIREMEDICAL o. z. (ďalej len „občianske združenie“) od vyhlásenia predmetnej mimoriadnej situácie preukázateľne venovalo poskytovaniu niektorých služieb a zabezpečeniu základných ľudských potrieb ukrajinským odídencom.

S občianskym združením nebola uzatvorená písomná zmluva ani žiadna objednávka. Spoločnosť si uplatnila vo vzťahu k Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky pohľadávku vo výške 1,2 mil. eur na zaplatenie ceny ním realizovaných služieb. V súvislosti s vyššie uvedenými skutočnosťami vznikol medzi stranami sporný nárok spočívajúci v rozsahu poskytovaných služieb v období od 2. marca 2022 do 2. októbra 2023. Spoločnosť doručila Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky dodacie listy za uvedené obdobie a zároveň návrh na mimosúdne doriešenie sporu podaním zo 16. augusta 2024 – Výzva na zaplatenie nákladov. Dodacie listy/výkazy prác, ktoré sú opakovane predkladané rôznym rezortom, neboli čo do výšky

a opodstatnenosti verifikované/potvrdené žiadnym zástupcom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Migračný úrad Ministerstva vnútra Slovenskej republiky požiadal Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky o zabezpečenie poskytovania zdravotnej starostlivosti prostredníctvom predmetnej spoločnosti, návrh bol však zamietnutý z dôvodu, že nejde o poskytovateľa zdravotnej starostlivosti. Toto bol jeden z dôvodov, prečo občianskemu združeniu nebol vystavený ani príkaz na vykonanie záchranných prác počas vyhlásenej mimoriadnej situácie podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov. Skutočnosť a dôsledky toho, že občianske združenie nie je poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, bola opakovane otváraná aj na pôde Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, kam sa občianske združenie taktiež obracalo so žiadosťou o preplatenie deklarovaných nákladov.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky neuznalo sporný nárok, a obe strany sa zhodli na urovaní, súčasťou ktorého sú len vynaložené prostriedky na skutočne poskytnuté služby občianskym združením počas vyhlásenej mimoriadnej situácie na zabezpečenie základných ľudských potrieb.

Celkovo finančné prostriedky vynaložené občianskym združením na zabezpečenie základných ľudských potrieb, ktoré sú predmetom dohody o urovaní, predstavujú sumu 338 581,63 eur.

Navrhuje sa preto uzavrieť dohodu o urovaní medzi Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky a občianskym združením, pričom finančné prostriedky vo výške 338 581,63 eur na úhradu výdavkov súvisiacich so zabezpečovaním základných ľudských potrieb pri vyhlásenej mimoriadnej situácii v súvislosti s hromadným prílevom cudzincov na územie Slovenskej republiky spôsobeným ozbrojeným konfliktom na území Ukrajiny sú zabezpečené v kapitole Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a následne zabezpečiť úhradu týchto výdavkov.